

UKM 05/24 - Ungdomstiden

Sammendrag

I ungdomstiden er mange i kontakt med kirken. Ungdomstiden preges av møter med nye opplæringsarenaer, av å være med i ulike fellesskap og i mange tilfeller også utprøving av grenser. Leirer og helgeturer er eksempler på steder hvor det bygges fellesskap og vennskap for ungdommer. Mange er også knyttet til kirke og organisasjoner gjennom regelmessige aktiviteter, gjerne med ukentlige møtepunkt.

I kirken og i barne- og ungdomsorganisasjonene er det mange ungdomsledere. Det er viktig at de får støtte, oppfølging og nødvendig kompetanse for å være gode ledere og forbilder. Dette gjelder kunnskap og innsikt til å forstå hva som skjer i ungdomsmiljøene, og til å få verktøy og metodikk som kan være nyttig å bruke i ungdomsarbeidet. For kirken trenger ungdomsledere som har lyst og motivasjon til å være med i arbeidet i menighetene. Og ungdom trenger gode miljø, som alle som vil kan være med i.

Komiteens merknader

Komiteen legger saksorienteringen til grunn. Komiteen har følgende merknader:

1. Komiteen er glad for at saken om ungdomstiden er satt på dagsorden på UKM. Arbeidet for og med denne aldersgruppen er viktig både for menigheter og for barne- og ungdomsorganisasjoner. Mange unge er både deltakere i ungdomsarbeidet og ledere der. Å ha gode ordninger som ivaretar begge disse perspektivene er nødvendig, både som et sted å høre til og et sted å kunne vokse som menneske og som kristen. Komiteen håper at videre oppfølging av denne saken vil inspirere menigheter, organisasjoner og unge i arbeidet med ungdomstiden.
2. Komiteen ønsker at det utarbeides gode ressurser for å gi inspirasjon og kompetanse til de som har ansvar for ungdomstiden i menighetene. Utdanningsinstitusjoner, bispedømmer og barne- og ungdomsorganisasjoner oppfordres til fortsatt å utarbeide kurs, ressurser, pedagogiske etterutdanningskurs og lignende.
3. Mange unge bruker mye av sin fritid i ungdomsarbeidet. Det er ulike måter å vise at ungdommenes innsats blir satt pris på. Det er viktig at dette blir verdsatt.
4. Komiteen tror det er inspirerende og nyttig, der det er mulig, at det blir lagt til rette for at unge ledere kan møtes fysisk på tvers av menigheter og barne- og ungdomsorganisasjoner. Dette kan gi mulighet for å dele erfaringer, få inspirasjon og kanskje et samarbeid. Særlig der det ikke er store ungdomsmiljø eller staber er dette fint å legge til rette for.
5. Komiteen er glad for samarbeidet som allerede finnes mellom barne- og ungdomsorganisasjonene og Den norske kirke. På UKM 2023 var det en sak om *Forholdet mellom Den norske kirke og de kristne barne- og ungdomsorganisasjonene*¹. Komiteen viser til vedtakene som ble gjort i denne saken, og fremmer derfor ikke nye vedtak om samarbeid mellom Den norske kirke og de kristne barne- og ungdomsorganisasjonene.

¹ [PROTOKOLL UNGDOMMENS KIRKEMØTE \(kirken.no\)](https://www.kirken.no/protokoll-ungdommens-kirkemote)

6. Komiteen vil fremheve at det er viktig at menigheter og ungdomsorganisasjoner har et lavterskeltilbud etter konfirmasjonstiden. Dersom det ikke er et slikt tilbud, vil det ikke være naturlig for mange å være med videre i kirkens arbeid. Noen steder er det få unge, så der det er mulig er det fint at unge kan møtes på tvers av menigheter og barne- og ungdomsorganisasjoner.

Det bør også være et tilbud for ungdomsledere, så de kan være med uten nødvendigvis å ha lederansvar.

7. Å være leder er også å trå feil eller å gjøre feil. Komiteen vil understreke at det er viktig å ha åpne og trygge rom for ledere. Det å gjøre feil bør også være et tema i oppfølgingen, og at det finnes en god kultur på hvordan dette blir fulgt opp. Ansvar bør være tilpasset opplæring og erfaringer. Evaluering må også være en del av lederopplæringen.

8. Komiteen understreker at **1. Tim 4.12** er sentralt for å gi frimodighet til ungdomsledere. «La ingen forakte deg fordi du er ung, men vær et forbilde for de troende i ord og livsførsel, i kjærlighet, tro og renhet»

Ungdommens kirkemøte vedtak

UKM ønsker at

1. ressurser som finnes i ressursbanken.no, og som er aktuelle for ungdomsarbeidet, må bli tatt mer aktivt i bruk og også være oppdatert.
2. det utvikles og tas i bruk ressurser som kurs, pedagogiske etterutdanningskurs og lignende for å gi inspirasjon og kompetanse til de som har ansvar for unge i kirken.
3. ledere i kirkens ungdomsarbeid får mulighet til oppdatering og bakgrunnsinformasjon om hva som preger ungdomsfasen.
4. at Skjerikirken.no tas mer aktivt i bruk som en oversikt over hva som skjer for unge i kirken.
5. at sak 6 fra UKM 2023 *Forhold mellom Den norske kirke og de kristne barne- og ungdomsorganisasjonene* blir fulgt opp når det gjelder hvordan oversikt over organisasjonenes tilbud kan være tilgjengelig.
6. kirkens arbeid med trygge rom blir en del av unge lederes forberedelse.
7. ledertreningen også må inneholde elementer som ruste unge til å sette grenser for seg selv og overfor andre.
8. samarbeidet mellom skolen og kirken styrkes. Det kan være avgjørende at skolen og kirken snakker sammen, for å bli oppmerksomme på felles trender og utfordringer i ungdomsmiljøet. Dette kan gjøre det lettere å finne gode strategier dersom krevende situasjoner oppstår.
9. ungdomsarbeidet og konfirmasjonstiden skal være noe annet enn å være på skolen. Der fokuset er mindre på prestasjon, men mer på å ha det fint, meningsfylt og trygt for alle å delta.
10. større stillinger for ansatte i barne- og ungdomsarbeidet blir prioritert.
11. det etter konfirmasjonstiden er et lavterskeltilbud for ungdom og ungdomsledere som bare ønsker et sted å være.
12. et ungdomsarbeid bør være oppbygd så det blir balanse mellom utfordringer og mestring som gjør det mulig å utvikle seg som ledere.
13. det i menighetenes beredskapsplaner finnes punkt som:
 - a. ivaretar unge ledere når de er på leir og andre aktiviteter
 - b. oppfølging av unge ledere både i for – og etterkant av deltakelse på leir og aktiviteter i menigheten.
14. det satses på samisk konfirmantleir og samisk representasjon i ungdomsdemokratiet, samt sikre en samisk ungdomsrådgiver.

Saksorientering

Bakgrunn

Om aldersgruppen

Ungdomstiden er verdifull. Det er en tid hvor en kan utvikle sine evner og talenter. Det er også en tid for økt ansvar for egne valg og handlinger, og til å kunne bidra i samfunnet. Myndighetsalderen gjenspeiler dette, og religiøs myndighetsalder er 15 år. Mange ønsker å finne en plass i et fellesskap og å speile seg selv i andre. Tilhørighet og anerkjennelse er viktige deler av en trygg identitet. Å være med i kirken gir muligheter til å lære mer om seg selv, Gud og verden. Kirken kan også bidra som et fast holdepunkt for ungdommer og et sted hvor de opplever å bli sett og tatt på alvor. Ungdommer tar gjerne med det som skjer i sin hverdag til kirken.

Aldersgruppen 13-19 år inngår i konfirmasjonstiden. Denne gruppen ungdom inngår i nær sagt alle menigheter. Ungdommene har ulike forutsetninger og bakgrunner, og de setter derfor ulikt preg på ungdomsmiljøet.

Konfirmasjonstiden strekker seg over åtte måneder og dette året preges gjerne av mange ulike fellesskap. Konfirmantene som gruppe kan oppleves både dynamiske og krevende. Det er mange unge ledere med i dette arbeidet. Derfor er det viktig at både opplæring i og innføring av oppgavene de er ansvarlige for, og oppfølgingen i etterkant, preges av kvalitet og gode rutiner.

Hvordan ivareta unge ledere?

Etter covidpandemien kan det se ut som flere ungdommer er mindre trent i sosial adferd enn tidligere årskull har vært.² Dette kan slå ut på ulike måter. Noen ganger kan det oppstå situasjoner og hendelser som kan være krevende. Da er det særlig viktig med oppfølging av de unge lederne. De som har hovedansvar for ungdomsarbeidet, bør ha en plan for hvordan unge ledere blir forberedt til ansvaret og oppgavene de skal ha. Det bør også være en plan for hvordan dette blir evaluert og tatt opp i etterkant av arrangement og leirer. Derfor bør god oppfølging være en del av beredskapsplanene i ungdomsarbeidet. Antall ledere bør stå i forhold til antall deltakere. Da blir det ikke for stort ansvar på den enkelte leder.

Lederne for ungdomsarbeidet i kirken må forholde seg til endringer som skjer i ungdomskulturen. Disse endrer seg raskt. Det kan være viktig å ha tett oppfølging og innføring for ledere om hva som rører seg i ungdomsmiljøene

Det er to grupper som er aktuelle å trekke fram når det gjelder ungdomstiden i Den norske kirke. Behovene er ulike i disse gruppene.

• 1: De som er ledere for ungdomsarbeidet

Hva er det behov for av støtte og kompetanse i aktuelle trender i ungdomstiden?

Det å ha kunnskap- og gjerne noe faglig påfyll om, kan være til inspirasjon. Det kan gi mer slitestyrke og trygghet i jobben eller oppgavene som trengs i dette viktige arbeidet. Det er utarbeidet et e-læringskurs for ansatte og frivillige om å bygge fellesskap for barn og unge. [Bygge fellesskap for barn og unge - Ressursbanken, Den norske kirke \(kirken.no\)](#) I tillegg til e-læringskurs for ansatte om tema som kan være aktuelt i ungdomsarbeidet, er det også andre aktuelle ressurser og webinar. Et eksempel er; [Leirarbeid - Ressursbanken, Den norske kirke \(kirken.no\)](#)

Aktuelle spørsmål til UKM:

- *Hvordan kan de som er ledere, og de som har ansvar for konfirmantene, få støtte, gode verktøy og nyttige råd om ungdomstiden og ungdomsarbeidet?*
- *Hvilke prosesser settes i gang, når vi er sammen som gruppe?*

• 2: De som er deltakere i ungdomsarbeidet.

Ungdom har behov for å finne sin plass i et fellesskap og for å speile seg selv i andre. Tilhørighet og anerkjennelse er viktige deler av en trygg identitet. Ved å delta i aktiviteter i kirken, kan det bli et sted hvor de kan utfolde seg, bli sett og tatt på alvor. Ungdom trenger fysiske treffpunkter. Men tilstedeværelse og dialog på ulike digitale arenaer er også viktig for mange. Dette bør gjenspeiles i det tilbudet de kan få i kirken.

² [NTNU-forskning viser at ungdom opplever mer stress og dårlige vennskap under koronapandemien – NRK Trøndelag – Lokale nyheter, TV og radio](#)

Ungdom som er med i ungdomsarbeidet har ulike forutsetninger. Dette gjelder både hva de kan om å være en del av kirkens fellesskap, kunnskap og innsikt i tro, og hvordan de kan være en del av et fellesskap som bærer hverandre. Å bygge identitet kan også være å få verktøy og kunnskap som bidrar til livsmestring.

På ulike steder, og i mange sammenhenger, blir det å være dannet omtalt som noe som mennesker gjør gjennom hele livet. I Store norske leksikon står dette om danning: *Dannelse eller danning er et begrep som beskriver formingen av menneskets personlighet, oppførsel og moral. Dannelsingsbegrepet setter søkelys på individets evne og plikt til å forme seg selv, og skiller seg derfor fra sosialisering, oppdragelse, utdanning og andre pedagogiske begreper.*³

I skolens [2. Prinsipper for læring, utvikling og danning | udir.no](#) står blant annet dette om danning: *Danning skjer når elevene får kunnskap om og innsikt i natur og miljø, språk og historie, samfunn og arbeidsliv, kunst og kultur, og religion og livssyn. Danning skjer også gjennom opplevelser og praktiske utfordringer i undervisningen og skolehverdagen.*

Ungdomsarbeidet og konfirmasjonstiden i kirken er frivillig, og skal være noe annet enn å være på «skolen». Å prestere eller å bli testet på pensum er ikke en del av det kristne fellesskapet. De som har ansvar for det som skjer i kirkens arbeid, ønsker å gjøre det fint og meningsfylt for alle å delta.

Aktuelle spørsmål til UKM:

- *Hvordan kan de som er med i aktivitetene i kirken oppleve at de har ansvar for at det skal være fint for alle å være der?*
- *Hvordan kan de som er med i konfirmantopplegget være med å prege denne tiden på en god måte?*

Møteplasser for samarbeid

Ungdom har ulike arenaer, som ikke alltid har gode rutiner for samarbeid. Å bygge bro mellom de ulike møteplassene kan være en god strategi for å forstå utfordringer og trender i ungdomsmiljøet. Det kan også være en ekstra ressurs for ungdomsledere at dette skjer. Ikke minst dersom det er utfordringer i ungdomsmiljøet. Et godt verktøy for involvering og oppfølging kan være en måte å lette arbeidet til ansatte og frivillige i ungdomsarbeidet.

Samarbeid med familien

Det å spille på lag med familien er en ekstra ressurs i ungdomsarbeidet. Men det er ikke alltid aktiviteter i kirken innebærer kontakt med hjemmet. I konfirmasjonstiden er det egne møter for foresatte.

Familiestrukturer og kommunikasjon varierer fra familie til familie. Trenden ser ut til å være at det som skjer med de unge også involverer andre i familien. Dersom det er et krevende og utfordrende ungdomsmiljø, som også merkes på aktiviteter i kirken, er det nødvendig å finne en måte å ta dette opp med foresatte på.

Samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjoner

Mange steder er ungdomsarbeidet i menigheten knyttet til eller er i samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjoner. Det er utarbeidet en plattform som sier noe om forholdet mellom barne- og ungdomsorganisasjonene og menighetene. [Kirkens unge - Ressursbanken](#), [Den norske kirke](#).

Barne- og ungdomsorganisasjonene gir tilbud om å være med på leirer, knytte kontakter på tvers av menigheter og har aktiviteter eller legger til rette for gode opplegg og tilbud for barn og ungdom gjennom hele året.

Samarbeid med skolen

Et samarbeid med skolen gir mulighet for å bygge relasjon og kontakt. Dette samarbeidet varierer fra sted til sted, men det er vanlig at skolen besøker kirken for å bli kjent med kirkebygget og dens historie og arkitektur, eller at kirkens ansatte besøker skole for å snakke

³ [dannelse – Store norske leksikon \(snl.no\)](#)

om temaer som sorg eller etikk. Noen menigheter har for eksempel kor i SFO-tiden. Det er også fint å drøfte eller sette tema som angår ungdommers hverdag på dagsorden. Dette kan være et utgangspunkt for å sette ungdomstiden på sakskartet. Det kan også være aktuelt at skolen og kirken snakker sammen om trender i ungdomsmiljøet, og hva som er gode strategier dersom krevende situasjoner oppstår. Og noen ganger handler det om å finne løsninger på felles utfordringer. Hva som er mulig har store lokale variasjoner og tradisjoner.

Kirken et sted for fellesskap

Kirken er et sted å høre til. Det kan være fint å ha tilbud der de som kommer kan få anledning til å utvikle et språk for tro, undring og tvil. I fellesskap hvor dette er tema, er det viktig at kirkelig ansatte og frivillige medarbeidere har tid til å møte ungdommene med nysgjerrighet og humor, men også med noen svar som er forankret i kirkens trosgrunnlag og tradisjon. Det vil også være viktig med en rusfri arena og et prestasjonsfritt fellesskap med lavterskelprofil.

Konkrete tilbud

Noen steder er det egne tilbud for ungdom. Eksempel på noe av det som finnes er **13-20**⁴ som er en lavterskel for ungdom som ønsker samtale. **Ventil**⁵ er et gratis samtaletilbud i noen av de største byene i landet. Her møter unge prester og diakoner som har tid og har taushetsplikt. Tilbud for unge voksne er også noen steder utviklet. Et eksempel på et slikt tilbud er **St Jakob kirke** midt i Bergen⁶ og **U kirke** i Stavanger⁷. I tillegg er det **studentprester** ved flere universitet og høyskoler⁸.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Vedtaket har ingen umiddelbare økonomiske eller administrative konsekvenser. Det vil være aktuelt for menigheter å arbeide med gode rutiner for unge ledere. Dette gjelder både ledertrening og i oppfølging/etterarbeid etter aktiviteter og leirer.

⁴ [1320 \(13-20.no\)](http://1320(13-20.no))

⁵ [Ventil - Samtaletilbud for deg mellom 18 og 30 år](#)

⁶ [St. Jakob Kirke – Ung kirke, midt i Bergen \(stjakob.no\)](#)

⁷ Ukirke.no

⁸ [Studentprestene | Du kan snakke med oss](#)